

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJO NUTARTIS

2014 m. gruodžio 3 d.*

„Laikinių apsaugos priemonių taikymas — Apeliacinis skundas — Prašymas sustabdyti teismo sprendimo atmesti ieškinį dėl panaikinimo vykdymą — Prašymas, kuriuo iš esmės siekiama sustabdyti sprendimo, dėl kurio pareikštas šis ieškinys, vykdymą — Fumus boni juris — Valstybės pagalba — Dėl finansinės krizės susiklosčiusios išimtinės aplinkybės — „Pagalbos“ sąvoka — Suderinamumas su vidaus rinka — Motyvavimas“

Byloje C-431/14 P-R

dėl 2014 m. rugsėjo 30 d. pagal SESV 278 ir 279 straipsnį pateikto prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones

Graikijos Respublika, atstovaujama I. Chalkias ir A. Vasilopoulou,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai A. Bouchagiar, R. Sauer ir D. Triantafyllou, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJAS,

susipažinęs su generalinės advokatės E. Sharpston nuomone,

priima šią

Nutartį

- 1 Apeliaciniu skundu (jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. rugsėjo 19 d.) Graikijos Respublika prašė Teisingumo Teismo panaikinti Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Graikija / Komisija* (T-52/12, EU:T:2014:677, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį dėl 2011 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimo 2012/157/ES dėl Graikijos žemės ūkio draudimo organizacijos (ELGA) 2008–2009 m. išmokėtos kompensacijos (OL L 78, 2012, p. 21, toliau – ginčijamas sprendimas) panaikinimo.

* Proceso kalba: graikų.

- 2 Dokumentu (jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. rugsėjo 30 d.) Graikijos Respublika pagal SESV 278 ir 279 straipsnius pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriuo, be kita ko, siekiama, kad Teisingumo Teismas sustabdytų skundžiamo sprendimo vykdymą iki sprendimo dėl apeliacinio skundo paskelbimo.

Ginčo aplinkybės ir skundžiamas sprendimas

- 3 Graikijos žemės ūkio draudimo organizacija (ELGA) yra valstybinė organizacija, įsteigta Įstatymu Nr. 1790/1988 (FEK A' 134/20.6.1988). ELGA yra privatus juridinis asmuo, visiškai priklausantis valstybei. ELGA pagrindinė veikla – ūkių augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos, taip pat augalijos ir galvijų draudimas nuo gamtinių pavojų daromos žalos.
- 4 Pagal Įstatymo 1790/1988 3a straipsnį, įtrauktą Įstatymu 2945/2001 (FEK A' 223/8.10.2001), ELGA taikoma draudimo schema yra privaloma ir apima gamtinius pavojus. Pagal Įstatymo 1790/1988 5a straipsnį, įtrauktą Įstatymu 2040/1992 (FEK A' 70/23.4.1992), žemės ūkio produktų gamintojams, kuriems taikoma ši draudimo schema, nustatyta ELGA mokama speciali draudimo įmoka.
- 5 2009 m. sausio 30 d. Ekonomikos ministro ir kaimo plėtros ir maisto ministro įsakymu 262037 dėl kompensavimo išimties tvarka dėl žemės ūkio produkcijai padarytos žalos (FEK B' 155/2.2.2009) Graikijos Respublika numatė, kad ELGA išimties tvarka perves 425 mln. eurų dydžio kompensacijas dėl per 2008 m. augimo ciklą sumažėjusios kai kurių augalinių kultūrų gamybos, kurią lėmė nepalankios oro sąlygos. Iš šio ministrų įsakymo matyti, kad jį taikant patirtos išlaidos, tenkančios ELGA biudžetui, finansuojamos iš paskolos, dėl kurios ši organizacija su bankais sudaro sutartį su valstybės garantija.
- 6 2009 m. kovo 20 d. raštu – šis raštas išsiųstas atsakant į Europos Komisijos prašymą pateikti informacijos – Graikijos Respublika ją informavo, kad 2008 m. ELGA pervedė 386 986 648 eurų kompensacijų už draudimo dengiamą žalą. Ši suma iš dalies buvo dengiama gamintojų sumokėtomis draudimo įmokomis, o tai sudarė 88 353 000 eurų, kita dalis buvo dengiama lėšomis, gautomis ELGA paėmus iš banko 444 mln. eurų paskolą, gražinamą per dešimt metų, su valstybės garantija.
- 7 2010 m. sausio 27 d. sprendimu (OL C 72, p. 12) Komisija pradėjo SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą formalią tyrimo procedūrą byloje C 3/10 (ex NN 39/09) dėl ELGA 2008–2009 m. išmokėtų kompensacijų (toliau – nagrinėjama pagalba). 2011 m. gruodžio 7 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.
- 8 Ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 ir 3 straipsniai išdėstyti taip:

„1 straipsnis

1. 2008–2009 m. laikotarpiu [ELGA] išmokėtos kompensacijos žemės ūkio produktų gamintojams laikomos valstybės pagalba.

2. Iš 2008 m. pagal specialaus privalomojo draudimo schemą suteiktų kompensacinių išmokų su vidaus rinka yra suderinama pagalba, sudaranti 349 493 652,03 [euro], kurią ELGA suteikė gamintojams jų augalinėms kultūroms padarytai žalai atlyginti, taip pat pagalba, sudaranti 91 500 [eurų], susijusi su augalinėms kultūroms lokių padaryta žala ir su taisomaisiais veiksmais, kurių imtasi įgyvendinant minėtas pagalbos priemones. Su sumos likučiu susijusios ir 2008 m. pagal specialią draudimo schemą išmokėtos kompensacinės išmokos yra nesuderinamos su vidaus rinka.

3. 2009 m. pagal [ministrų įsakymą] suteiktos kompensacinės išmokos, kurių suma siekia 27 614 905 [eurų], yra suderinamos su vidaus rinka.

Kompensacinės išmokos, sudarančios 387 404 547 [eurų], kurios gamintojams suteiktos iki 2009 m. spalio 28 d. yra nesuderinamos su vidaus rinka. Ši išvada nedaro neigiamo poveikio pagalbai, kuri jos suteikimo momentu, atitiko visas [2007 m. gruodžio 20 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1535/2007 dėl [SESV 107 ir 108] straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje (OL L 337, p. 35)] nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

1. [Graikijos Respublika] imasi visų būtinų priemonių, kad iš pagalbos gavėjų susigrąžintų 1 straipsnyje nurodytą pagalbą, jiems jau neteisėtai išmokėtą.

2. Į grąžintiną pagalbą įskaičiuojamos palūkanos, apskaičiuojamos nuo datos, kada pagalba buvo suteikta gavėjams iki jos susigrąžinimo datos.

<...>

4. Susigrąžinama iš karto, laikantis nacionalinėje teisėje numatytų procedūrų, jei jos leidžia iš karto ir veiksmingai įgyvendinti šį sprendimą.

3 straipsnis

1 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta suma susigrąžinama iš karto ir veiksmingai. [Graikijos Respublika] stebi, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo jai datos.“

- 9 Graikijos Respublika pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo; šį ieškinį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2012 m. vasario 8 d. Atskiru dokumentu Graikijos Respublika pagal SESV 278 ir 279 straipsnius pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriuo siekiama, kad būtų sustabdytas ginčijamo sprendimo vykdymas; šį dokumentą Bendrojo Teismo kanceliarija gavo tą pačią dieną. Bendrojo Teismo primininko nutartimi *Graikija / Komisija* (T-52/12 R, EU:T:2012:447) buvo sustabdytas ginčijamo sprendimo vykdymas, kiek juo Graikijos Respublika įpareigojama iš pagalbos gavėjų susigrąžinti išmokėtas sumas.
- 10 Graikijos Respublika nurodė septynis ginčijamo sprendimo panaikinimo pagrindus. Pirmasis pagrindas buvo susijęs su klaidingu SESV 107 straipsnio 1 dalies ir 108 straipsnio kartu su Įstatymo Nr. 1790/1988 nuostatomis aiškinimu ir taikymu ir klaidingu faktinių aplinkybių dėl 2009 m. išmokėtų kompensacijų vertinimu. Antrasis pagrindas buvo susijęs su Komisijos atliktu klaidingu faktinių aplinkybių vertinimu ir esminių procedūrinių formalumų pažeidimu, taip pat nepakankamu motyvavimu, kai ji padarė išvadą, kad 2009 m. išmokėtos kompensacijos yra neteisėta valstybės pagalba. Trečiasis pagrindas buvo susijęs su klaidingu SESV 107 ir 108 straipsnių aiškinimu ir taikymu ir nepakankamu motyvavimu, nes Komisija į pagalbos, kuri turi būti susigrąžinta, sumą įtraukė 186 011 000,60 euro sumą, atitinkančią 2008 ir 2009 m. ūkininkų pagal ELGA privalomojo draudimo schemą sumokėtas draudimo įmokas. Ketvirtasis pagrindas, pateiktas papildomai, buvo susijęs su klaidingu SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto aiškinimu ir taikymu ir tuo, kad Komisija netinkamai naudojosi savo diskrecija valstybės pagalbos srityje, nes 2009 m. mokėjimai turėjo būti laikomi suderinamais su vidaus rinka remiantis šia nuostata. Penktasis pagrindas, taip pat pateiktas papildomai, buvo susijęs su Komisijos atliktu SESV 39 straipsnio, 107 straipsnio 3 dalies b punkto ir 296 straipsnio ir kelių bendrųjų teisės principų pažeidimu, nes 2009 m. sausio 22 d. paskelbtas Komisijos komunikatas dėl Bendrijos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis (OL C 16, 2009, p. 1, toliau – Komunikatas dėl Bendrijos laikinosios sistemos) nuo 2008 m. gruodžio 17 d., šios sistemos taikymo pradžios, nebuvo taikomas įmonėms, vykdančioms veiklą pirminės žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje. Šeštasis pagrindas, kuris taip pat pateiktas papildomai, buvo susijęs su nustatant sugrąžintinos pagalbos sumą Komisijos padarytomis vertinimo ir skaičiavimo klaidomis. Septintasis pagrindas buvo susijęs su tuo, kad Komisija klaidingai aiškino ir taikė

2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gaires (OL C 319, 2006, p. 1) ir netinkamai naudojosi savo diskrecija dėl 2008 m. išmokėtų kompensacijų dėl lokių padarytų nuostolių augalininkystės srityje.

- 11 Manydamas, kad nė vienas iš šių septynių pagrindų nėra pagrįstas, Bendrasis Teismas skundžiamu sprendimu atmetė visą ieškinį.

Šalių reikalavimai

- 12 Graikijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

- sustabdyti skundžiamo sprendimo, kuriuo patvirtintas ginčijamas sprendimas ir nuspręsta, kad nagrinėjama pagalba yra neteisėta, vykdymą, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl jos apeliacinio skundo, ir
- papildomai, sustabdyti skundžiamo sprendimo vykdymą, nes ginčijamas sprendimas, kuris juo patvirtintas, susijęs su mažesnėmis negu 15 000 eurų vienam paramos gavėjui sumomis, o tai yra 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo **de minimis** pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL L 352, p. 9) leidžiamos **de minimis** pagalbos riba, arba, jeigu šis prašymas būtų atmestas, nes ginčijamas sprendimas susijęs su mažesnėmis negu 7 500 eurų vienam paramos gavėjui sumomis, o tai yra Reglamentu Nr. 1535/2007 leidžiamos **de minimis** pagalbos riba, arba taikyti bet kurią kitą Teisingumo Teismo vertinimu tinkamą priemonę.

- 13 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti prašymą sustabdyti sprendimo vykdymą ir
- priteisti iš apeliančios bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones

- 14 Reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 60 straipsnio pirmą pastraipą Bendrojo Teismo sprendimo vykdymas dėl apeliacinio skundo iš esmės nesustabdomas. Tačiau pagal SESV 278 straipsnį, jeigu Teisingumo Teismas mano, kad tai reikalinga dėl susiklosčiusių aplinkybių, jis gali sustabdyti skundžiamo sprendimo vykdymą (Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Front national ir Martinez / Parlamentas*, C-486/01 P-R ir C-488/01 P-R, EU:C:2002:116, 71 punktą).
- 15 Nagrinėjamu atveju, kaip teisingai pažymėjo Komisija, prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones netiesiogiai, bet aiškiai siekiama ne tik kad Teisingumo Teismas sustabdytų skundžiamo sprendimo vykdymą, bet ir, kalbant konkrečiau, kad jis sustabdytų ginčijamo sprendimo vykdymą.
- 16 Šiuo aspektu dėl to, kad prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekiama sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą, taigi ne tik skundžiamo sprendimo vykdymą, šis prašymas netampa nepriimtinas.
- 17 Be abejo, pagal SESV 278 straipsnį prašomos priemonės iš esmės negali viršyti formalaus apeliacinio skundo pagrindo, kuriuo jos grindžiamos. Tačiau taip pat reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką prašymo sustabdyti sprendimo vykdymą negalima pateikti, išskyrus išimtines aplinkybes, dėl nepalankaus administracinio sprendimo, nes sustabdymas negali pakeisti ieškovo padėties (žr. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Front National ir Martinez / Parlamentas*, EU:C:2002:116, 73 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Kadangi skundžiamas sprendimas panašus į nepalankų sprendimą, nes juo Bendrasis Teismas atmetė visą Graikijos Respublikos pareikštą

- ieškinį, ir atsižvelgiant į tai, jog pareiga susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą nustatyta ginčijamame sprendime, dėl su teise į veiksmingą teisminę gynybą susijusių priežasčių reikia, kad ieškovas šiuo atveju turėtų teisę prašyti sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą (pagal analogiją žr. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Le Pen / Parlamentas*, C-208/03 P-R, EU:C:2003:424, 78–88 punktus).
- 18 Reikia pridurti, kad šioje byloje nagrinėjamas prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones taip pat grindžiamas SESV 279 straipsniu, o pagal šią nuostatą nagrinėjamose bylose Teisingumo Teismas gali nustatyti būtinas laikinąsias apsaugos priemones.
- 19 Teisingumo Teismo procedūros reglamento 160 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad prašymuose dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi būti nurodomas „bylos dalykas, aplinkybės, patvirtinančios skubą, ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* pagrindžiantys tai, kad prašoma laikinosios apsaugos priemonė būtų paskirta“. Taigi laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas gali sustabdyti vykdymą arba taikyti kitas laikinąsias apsaugos priemones, tik jei yra įrodyta, kad jų taikymą iš pirmo žvilgsnio pateisina faktiniai ir teisiniai pagrindai (*fumus boni juris*) ir kad jas būtina taikyti skubiai, nes, siekiant išvengti didelės ir nepataisomos žalos prašymą pateikusio asmens interesams, jos turi būti priimtos ir sukelti pasekmių iki sprendimo pagrindinėje byloje priėmimo. Šios sąlygos yra kumuliacinės, todėl prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones turi būti atmesti, kai netenkinama viena iš šių sąlygų. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas prireikus taip pat palygina esamus interesus (Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau / Komisija*, C-404/04 P-R, EU:C:2005:267, 10 ir 11 punktai ir juose nurodyta teismo praktika ir Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutarties *Komisija / ANKO*, C-78/14 P-R, EU:C:2014:239, 14 punktas).
- 20 Sąlygą dėl *fumus boni juris* egzistavimo tenkinama, kai laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūros etape egzistuoja reikšmingas teisinis ar faktinis ginčas, kurio išspręsti iš karto neįmanoma, todėl pagrindinis ieškinys iš pirmo žvilgsnio neatrodo neturintis rimto pagrindo (šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo pirmininko nutarčių *Publishers Association / Komisija*, 56/89 R, EU:C:1989:238, 31 punktą ir *Komisija / Artegodan ir kt.*, C-39/03 P-R, EU:C:2003:269, 40 punktą). Iš tiesų, kadangi laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūros tikslas – garantuoti visišką būsimo galutinio sprendimo veiksmingumą tam, kad būtų išvengta teisinės apsaugos, kurią užtikrina Teisingumo Teismo, spragos, laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas turi tik „iš pirmo žvilgsnio“ įvertinti dėl bylos esmės pateiktų pagrindų pagrįstumą, kad nustatytų, ar yra pakankamai didelė tikimybė, kad pagrindinis ieškinys bus patenkintas (Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutarties *Komisija / Vokietija*, C-426/13 P(R), EU:C:2013:848, 41 punktas).
- 21 Šiomis sąlygomis aplinkybė, kad pateikiant prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekiama sustabdyti ginčijamo sprendimo, o ne skundžiamo sprendimo vykdymą, turi įtakos vertinant *fumus boni juris* egzistavimą (Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau / Komisija*, EU:C:2005:267, 16 punktas).
- 22 Iš tikrųjų, kad ir kokie svarbūs galėtų būti apeliančios nurodyti pagrindai ir argumentai dėl skundžiamo sprendimo, vien jų nepakanka ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymui teisiškai pagrįsti. Siekdama įrodyti, jog įvykdyta su *fumus boni juris* susijusi sąlyga, Graikijos Respublika taip pat turi įrodyti, jog ieškinyje dėl panaikinimo dėl šio sprendimo teisėtumo nurodytais pagrindais ir argumentais iš pirmo žvilgsnio gali būti pateisintas sprendimo vykdymo sustabdymas, kaip to prašoma (pagal analogiją žr. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Le Pen / Parlamentas*, EU:C:2003:424, 90 punktą).
- 23 Be to, reikia pažymėti, jog nors pirmąja instancija dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sprendęs teisėjas padarė išvadą, kad prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, pateikto nagrinėjant ieškinį dėl panaikinimo, etapu yra *fumus boni juris* (Bendrojo Teismo pirmininko nutartis *Graikija / Komisija*, EU:T:2012:447), Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime iš esmės atmetė visus apeliančios nurodytus pagrindus.

- 24 Todėl, kalbant apie šioje byloje pateiktą prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, vertinant sąlygą dėl *fumus boni juris* egzistavimo turi būti atsižvelgta į aplinkybę, jog ginčijamą sprendimą, kurio vykdymą prašoma sustabdyti, jau faktiniu ir teisiniu aspektu išnagrinėjo Sąjungos teismas ir nusprendė, kad dėl šio sprendimo pateiktas ieškinys yra nepagrįstas (Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau / Komisija*, EU:C:2005:267, 19 punktą). Taigi būtinybė šiame prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones nurodyti teisinius pagrindus, kurie iš pirmo žvilgsnio atrodo ypač svarbūs, visų pirma išplaukia iš to, kad šie pagrindai turi sudaryti galimybę suabejoti Bendrojo Teismo vertinimu, pateiktu iš esmės sprendžiant dėl Graikijos Respublikos pirmojoje instancijoje nurodytų argumentų (šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau / Komisija*, EU:C:2005:267, 20 punktą).
- 25 Graikijos Respublika pateikia tris prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones pagrindus.
- 26 Pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu, kuris sudarytas iš dviejų dalių, kaip jis išdėstytas prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, Graikijos Respublika iš esmės priekaištuoja Bendrajam Teismui, jog šis neatsižvelgė į teises pasekmes, kylančias iš aplinkybės, kad didelė nagrinėjamos pagalbos dalis, t. y. maždaug 186 000 000 eurų, atitinka pačių ūkininkų ELGA sumokėtas privalomojo draudimo įmokas.
- 27 Pirma, Bendrasis Teismas pažeidė SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes ši pagalbos dalis negali būti laikoma suteikta iš valstybinių išteklių, kadangi ji valstybei niekada nepriklausė. Tačiau skundžiamo sprendimo 117–120 punktuose Bendrasis Teismas priminė nusistovėjusią Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo praktiką, pagal kurią dėl aplinkybių, kaip antai nurodytųjų Graikijos Respublikos dėl pagalbai finansuoti naudotų išteklių kilmės, ypač dėl to, kad iš pradžių šie ištekliai buvo privatūs kaip ūkio subjektų sumokėtos įmokos pagal subsidijų sistemą, kuria teikiama nauda tam tikriems konkrečiam sektoriaus ūkio subjektams, nedraudžiama jų laikyti apmokamomis iš valstybinių išteklių (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Steinike & Weilig*, 78/76, EU:C:1977:52, 22 punktą; Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 58 punktą; Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-482/99, EU:C:2002:294, 23, 24 ir 37 punktus ir Sprendimo *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348, 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 28 Skundžiamo sprendimo 121–129 punktuose Bendrasis Teismas šią teismų praktiką taikė faktinėms šios bylos aplinkybėms. Visų pirma skundžiamo sprendimo 122 punkte priminęs, jog Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad ELGA teikiamos paslaugos finansuojamos iš valstybinių išteklių ir priskiriamos valstybei (Sprendimo *Freskot*, C-355/00, EU:C:2003:298, 81 punktą), jis analizavo 2008 m. ELGA išmokėtų kompensacijų pobūdį ir kilmę, remdamasis nustatytais faktinėmis aplinkybėmis, ir priėjo prie išvados, kad šios išmokos iš dalies buvo dengiamos draudimo įmokomis ir iš dalies lėšomis, gautomis paėmus paskolą. Tada, tuo remdamasis, jis padarė išvadą, kad išmokos finansuotos iš valstybinių išteklių, įskaitant jų dalį, priskirtiną prie šių draudimo įmokų, nes nacionalinės teisės aktuose numatyta, kad minėtos draudimo įmokos turi būti apskaitomos kaip valstybės pajamos. Skundžiamo sprendimo 130–133 punktuose Bendrasis Teismas tą patį nusprendė dėl 2009 m. atliktų mokėjimų, kurie buvo finansuoti iš su valstybės garantija suteiktos paskolos.
- 29 Antra, Bendrasis Teismas pažeidė SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes nenurodė priežasčių, dėl kurių turi būti laikoma, kad dėl nagrinėjamos pagalbos jos gavėjams suteiktas neteisėtas pranašumas ir dėl to gali būti iškreipta konkurencija Sąjungos viduje, nors ši pagalba iš dalies atitiko tų pačių gavėjų ELGA sumokėtas draudimo įmokas. Tačiau skundžiamo sprendimo 59–64 punktuose Bendrasis Teismas išsamiai išdėstė priežastis, dėl kurių minėta pagalba yra jos gavėjams suteiktas pranašumas, nepaisant šių draudimo įmokų sumokėjimo. Jis taip pat priminė, visų pirma šio sprendimo 66–68 punktuose, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką SESV 107 straipsnio 1 dalyje nedaromas skirstymas pagal valstybės priemonių priežastis ar tikslus, todėl nagrinėjamos pagalbos kompensacinio ar socialinio pobūdžio nepakanka, kad ji nebūtų priskiriama prie pagalbos, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą (Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-251/97, EU:C:1999:480, 37 punktą; Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-409/00, EU:C:2003:92, 48 punktą ir Sprendimo *France Télécom / Komisija*, C-81/10 P, EU:C:2011:811, 17 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

- 30 Be to, skundžiamo sprendimo 102 ir paskesniuose punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką konkurencija iškreipama, kai dėl priemonės palengvinama pagalbą gaunančios įmonės našta ir sustiprinama jos padėtis, palyginti su konkuruojančiomis įmonėmis. Šiuo aspektu jis nurodė, jog Komisija neprivalo įrodyti, kad ši priemonė turėjo realią įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ar kad realiai iškreipė konkurenciją (žr. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-372/97, EU:C:2004:234, 44 punktą ir Sprendimo *Belgija ir Forum 187 / Komisija*, C-182/03 ir C-217/03, EU:C:2006:416, 131 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Jis taip pat pridūrė, kad šis poveikis konkurencijai, kaip ir įtaka vidaus prekybai, egzistuoja nepaisant santykinai nedidelės pagalbos apimties arba santykinai nedidelio pagalbą gaunančių įmonių dydžio, jeigu konkurencija atitinkamame sektoriuje ypač didelė, o taip yra žemės ūkio sektoriuje, ypač nagrinėjamu atveju (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-114/00, EU:C:2002:508, 47 punktą ir Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-278/00, EU:C:2004:239, 69 ir 70 punktus).
- 31 Iš to matyti, kad Graikijos Respublikos argumentais, kurie pateikti kaip pirmasis pagrindas, kaip jie išdėstyti prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, iš tikrųjų ginčijamas Bendrojo Teismo atliktas nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos taikymas Bendrojo Teismo nustatytoms faktinėms aplinkybėms. Graikijos Respublika taip pat nepaaiškina, kaip Bendrasis Teismas iškreipė faktines aplinkybes. Taigi remiantis šiais argumentais negalima padaryti išvados, jog tikimybė, kad pirmojo pagrindo pirma dalis bus patenkinta, yra pakankamai didelė, kad būtų pateisintas ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymas.
- 32 Antruoju pagrindu, kaip jis pateiktas prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, Graikijos Respublika iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprenddamas, kad 2009 m. išmokėtos kompensacijos yra jų gavėjams suteiktas pasirinktinis finansinis pranašumas, dėl kurio gali būti iškreipta konkurencija ir padarytas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, ir neatsižvelgdamas į išimtinę aplinkybę, susiklosčiusias Graikijos ekonomikoje, ypač jos žemės ūkio sektoriuje. Taikydamas tik šios nutarties 29 ir 30 punktuose glaustai išdėstytą Teisingumo Teismo praktiką, Bendrasis Teismas ją neteisingai aiškino, nes tie sprendimai susiję su įprastinėmis ekonomikos veikimo sąlygomis suteiktu finansiniu pranašumu, ir nepaisė aplinkybės, kad kituose valstybės pagalbos srityje priimtuose sprendimuose, visų pirma Sprendime *Belgija / Komisija* (C-75/97, EU:C:1999:311, 66 ir 67 punktai), Sprendime *Italija / Komisija*, (C-310/99, EU:C:2002:143, 98 ir 99 punktai) ir Sprendime *Italija / Komisija* (EU:C:2004:234, 104 punktas), numatytos išimtys, kad būtų galima spręsti klausimą dėl išimtinių aplinkybių.
- 33 Šiuo aspektu Komisija teisingai pažymi, kad teismo praktika dėl priskyrimo prie „valstybės narės arba jos valstybinių išteklių <...> suteiktos pagalbos“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį, visų pirma šios nutarties 29 ir 30 punktuose glaustai išdėstyta teismo praktika, turi būti taikoma šioje byloje, nes šis priskyrimas nepriklauso nuo aplinkybių, įskaitant ekonomines, kuriomis suteiktas šis finansinis pranašumas, ir nuo jo suteikimo motyvų. Sąlygos, kurias turi atitikti pagalba, kad būtų pripažinta suderinama su vidaus rinka, apibrėžtos šio straipsnio 2 ir 3 dalyse. Remdamasi SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu, nors jis ir neturi įtakos pranašumo priskyrimui prie valstybės pagalbos, Komisija prireikus gali pripažinti suderinama su vidaus rinka pagalbą, skirtą kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti. Dėl Graikijos Respublikos nurodytos teismo praktikos, minėtos ankstesniame šios nutarties punkte, pakanka konstatuoti, kad ji taikoma ne valstybės priemonės priskyrimui prie pagalbos, bet pagalbos susigrąžinimui, kai ji buvo pripažinta nesuderinama su vidaus rinka.
- 34 Taigi antruoju apeliacinio skundo pagrindu, kaip jis išdėstytas prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, Graikijos Respublika siekia sukelti abejonių dėl Bendrojo Teismo atlikto nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos taikymo Bendrojo Teismo nustatytoms faktinėms aplinkybėms. Graikijos Respublika taip pat nepaaiškina, kaip Bendrasis Teismas iškreipė faktines aplinkybes. Todėl tikimybė, kad antrasis pagrindas bus patenkintas, kaip ir pirmojo pagrindo atveju, nėra pakankamai didelė, kad būtų pateisintas ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymas, kaip to prašoma šioje byloje.

- 35 Trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalimi, kaip ji išdėstyta prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemonės, Graikijos Respublika priekaištauja Bendrajam Teismui, jog šis pažeidė SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, nes nepatvirtino, kad Komisija klaidingai vertino šią nuostatą. Graikijos Respublikos teigimu, Bendrasis Teismas turėjo nuspręsti, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktas yra tiesiogiai taikomas šioje byloje, atsižvelgiant į išimtines sąlygas, 2009 m. dariusias poveikį Graikijos ekonomikai, arba bent jau patvirtinti, kad Komisija padarė klaidą, nes netaikė šiuos nuostatos. Iš tiesų Bendrasis Teismas, kaip ir Komisija, padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad minėta nuostata neturi būti taikoma kitais atvejais negu konkretūs, numatyti Komunikate dėl Bendrijos laikinosios sistemos.
- 36 Šiuo aspektu skundžiamo sprendimo 159 ir 160 punktuose Bendrasis Teismas priminė, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nuo SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendrojo valstybės pagalbos nesuderinamumo su bendrąja rinka principo leidžiančios nukrypti nuostatos turi būti aiškinamos siaurai (Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 20 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kurią taip pat skundžiamo sprendimo 161 punkte priminė Bendrasis Teismas, taikydama SESV 107 straipsnio 3 dalį Komisija turi didelę diskreciją ir jos įgyvendinimas apima sudėtingus ekonominius ir socialinius vertinimus (Sprendimo *Vokietija ir kt. / Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Be to, galimas pagalbos pripažinimas nesuderinama su vidaus rinka vyksta kontroliuojant Sąjungos teismui pagal tinkamą procedūrą, už kurios įgyvendinimą atsako Komisija (Sprendimo *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332, 16 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 37 Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką, visų pirma Sprendimą *Vokietija ir kt. / Kronofrance* (EU:C:2008:482, 60 ir 61 punktai ir juose nurodyta teismo praktika) ir Sprendimą *Holland Malt / Komisija* (C-464/09 P, EU:C:2010:733, 46 ir 47 punktai), kurią Bendrasis Teismas priminė skundžiamo sprendimo 186 ir 187 punktuose, o Komisija – ginčijamo sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje, konkrečiai Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-288/96, EU:C:2000:537, 62 punktas), priėmusi elgesio taisyklės, jas viešai paskelbusi ir pranešusi, kad nuo šio momento taikys jas atvejams, kuriems jos skirtos, Komisija apriboja savo diskreciją ir negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti skirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą. Specifinėje valstybės pagalbos srityje Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad Komisija privalo laikytis savo pačios nustatytų rekomendacijų ir priimtų pranešimų tiek, kiek jie atitinka Sutarties normas šioje srityje.
- 38 Skundžiamo sprendimo 146–189 punktuose Bendrasis Teismas kartu nagrinėjo visus Graikijos Respublikos kaltinimus, pateiktus ketvirtuoju ir penktuoju pagrindais dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto taikymo nagrinėjamai pagalbai. Jis šio sprendimo 148–166 punktuose išsamiai išnagrinėjo ir atmetė penktuoju pagrindu pateiktus argumentus dėl Bendrijos laikinosios sistemos netaikymo įmonėms, veikiančioms pirminiame žemės ūkio sektoriuje, o minėto sprendimo 168–184 punktuose – argumentus, susijusius su Komisijos komunikato, iš dalies keičiančio Bendrijos laikinąją valstybės pagalbos priemonių sistemą siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis (OL C 261, 2009, p. 2), negaliojimu atgaline data; šiame komunikate numatyta, kad riboto dydžio suderinamą pagalbą nuo 2009 m. spalio 28 d. gali gauti ir įmonės, veikiančios pirminiame žemės ūkio sektoriuje. Skundžiamo sprendimo 185–189 punktuose Bendrasis Teismas taip pat atmetė ketvirtuoju pagrindu pateiktus argumentus dėl to, kad Komisija tiesiogiai netaikė SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto kitais atvejais negu konkretūs, numatyti nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu galiojusios redakcijos Komunikate dėl Bendrijos laikinosios sistemos.
- 39 Dėl prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones pateikto argumento, kad pats Bendrasis Teismas turėjo tiesiogiai taikyti SESV 107 straipsnio 3 dalį, pažymėtina, kad visų pirma šią nuostatą turi taikyti Komisija ir šiuo aspektu ji turi didelę diskreciją. Be to, reikia konstatuoti, kad trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalimi, kaip ji išdėstyta prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, Graikijos Respublika siekia prieštarauti Bendrojo Teismo atliktam nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos taikymui Bendrojo Teismo nustatytiems faktinėms aplinkybėms. Graikijos Respublika taip pat

nepaaiškina, kaip Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes. Todėl tikimybė, kad trečiojo pagrindo pirma dalis bus patenkinta, taip pat nėra pakankamai didelė, kad būtų pateisintas ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymas.

- 40 Galiausiai, trečiojo pagrindo antra dalis, kaip ji išdėstyta prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemonės, susijusi su nepakankamu skundžiamo sprendimo motyvavimu, nes Bendrasis Teismas neatsakė į tariamai jam nurodytą kaltinimą, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą, nes ši nurodė susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą, nors ginčijamo sprendimo priėmimo momentu Graikijos žemės ūkio sektoriaus situacija, jau buvusi labai sunki, dar pablogėjo po šios pagalbos išmokėjimo.
- 41 Penktuoju pirmojoje instancijoje pateiktu pagrindu Graikijos Respublika nurodė konkretų argumentą, grindžiamą tariamu proporcingumo principo pažeidimu. Ji tvirtino, kad nenumačiusi Komisijos komunikato, iš dalies keičiančio Bendrijos laikinąją sistemą, galiojimo atgaline data, kad nagrinėjama pagalba galėtų būti pripažinta suderinama šiuo pagrindu, kaip buvo kitose valstybėse vėliau ūkininkams išmokėtos panašios pagalbos atveju, Komisija visų pirma pažeidė proporcingumo principą. Nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimas yra reikšmingų pasekmių Graikijos ūkininkams turinti priemonė, suformavusi „neproporcingas situacijas ir santykius“. Skundžiamo sprendimo 175–179 punktuose Bendrasis Teismas atsakė į šį argumentą ir iš esmės pažymėjo, jog Graikijos Respublika neįrodė, kad dėl šios sistemos pakeitimo negaliojimo atgaline data neviršyta tai, kas būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, ir bet kuriuo atveju šios valstybės narės situacija yra kitokia negu valstybių, suteikusių panašią pagalbą po minėto pakeitimo įsigaliojimo.
- 42 Be to, dėl Graikijos Respublikos pirmojoje instancijoje pateikto šeštojo pagrindo, kiek juo Komisija kaltinama, kad nustatydamą sugrąžintinos pagalbos sumą padarė vertinimo ir skaičiavimo klaidų, nes neatėmė pagalbos, kuri turi būti laikoma *de minimis* atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus, pakanka konstatuoti, kad Bendrasis Teismas išsamiai išnagrinėjo šiam pagrindui pagrįsti pateiktus argumentus ir visus juos atmetė skundžiamo sprendimo 190–203 punktuose. Visų pirma šio sprendimo 194 punkte priminęs, jog ginčijamame sprendime aiškiai nėra priskyrimo prie tų su vidaus rinka nesuderinamų priemonių, kurios, jeigu atitinka Reglamente Nr. 1535/2007 nustatytas sąlygas, turi būti laikomos *de minimis*, skundžiamo sprendimo 198 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Komisija pagrįstai gali tik konstatuoti pareigą susigrąžinti atitinkamą pagalbą ir palikti nacionalinėms institucijoms užduotį apskaičiuoti tiksliai grąžintinas sumas.
- 43 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog Bendrasis Teismas atsakė į aiškiai penktuoju ir šeštuoju pagrindais pirmojoje instancijoje išdėstytus argumentus, kuriais Graikijos Respublika nurodė kaltinimus, susijusius su nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimo, kaip ginčijamame sprendime nurodė Komisija, neproporcingumu. Tačiau tiek, kiek per šią laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą Graikijos Respublika siekia daryti nuorodą į kitus pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus dėl sprendimo susigrąžinti neproporcingumo, atsižvelgiant į sunkią Graikijos žemės ūkio sektoriaus padėtį, pakanka konstatuoti, kad prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones Graikijos Respublika tinkamai nenurodė šių argumentų.
- 44 Todėl laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas, remdamasis prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones, negali nustatyti konkrečių tinkamai Bendrajame Teisme pateiktų kaltinimų, susijusių su proporcingumo principo pažeidimu dėl sprendimo susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą, atsižvelgiant į sunkią Graikijos žemės ūkio sektoriaus padėtį, į kuriuos Bendrasis Teismas neatsakė skundžiamame sprendime.
- 45 Bet kuriuo atveju, kaip pažymi Komisija, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad neteisėtos pagalbos panaikinimas susigrąžinant yra jos neteisėtumo konstatavimo pasekmė, todėl tokios pagalbos susigrąžinimas siekiant atkurti pirminę padėtį iš esmės nelaikytinas neproporcinga priemone atsižvelgiant į Sutarčių nuostatų valstybės pagalbos srityje tikslus (Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-142/87, EU:C:1990:125, 66 punktą ir jame nurodyta teismo praktika). Be to, 1999 m. kovo 22 d.

Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 14 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo <...> Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam [Sąjungos] teisės principui.“

- 46 Reikia konstatuoti, jog prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones tik nurodžiusi sunkią savo žemės ūkio sektoriaus padėtį Graikijos Respublika nepaaiškino priežasčių, dėl kurių laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas turėtų padaryti išvadą, kaip ji pati teigia, kad nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimas yra neproporcinga priemonė atsižvelgiant į teisėtą tikslą atkurti pirminę padėtį, buvusią prieš ją išmokant. Todėl tikimybė, jog trečiojo pagrindo antra dalis, kaip ji išdėstyta prašyme taikyti laikinąsias apsaugos priemones, bus patenkinta, nėra pakankamai didelė, kad būtų pateisintas ginčijamo sprendimo vykdymo sustabdymas.
- 47 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad sąlyga dėl *fumus boni juris* egzistavimo nėra įvykdyta. Todėl prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones turi būti atmestas nesant būtinybės šioje byloje nagrinėti skubos sąlygos ir palyginti interesų.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas nutaria:

- 1. Atmesti prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones.**
- 2. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.